

Vrsta osiguranja: 11 – *Osiguranje od odgovornosti za upotrebu vazduhoplova*

Vrsta rizika: 11.01 – *Obavezno osiguranje vlasnika odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štete prouzrokovane trećim licima*

Na osnovu člana 47. Statuta Dioničkog društva za osiguranje „Brčko-gas osiguranje“ Brčko broj OPU-1204/21 od 31.05.2021. godine, kao i na osnovu člana 11. stav (1) Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju („Službene novine Federacije BiH“, broj 57/20 i 103/21), Upravni odbor Društva, na sjednici održanoj dana 07.11.2022. godine, a po dobijenoj saglasnosti Rješenjem Agencije za nadzor osiguranja Federacije BiH broj 01-06.4-059-3099-2/20 od 01.11.2022. godine, donio je sljedeće

Opšte uslove za osiguranje vlasnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima

Uvodne odredbe

Član 1.

Pojedini izrazi u ovim Opštim uslovima za osiguranje vlasnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima (u daljem tekstu: Uslovi) imaju sljedeća značenja:

- 1) **Osiguravač** – Brčko-gas osiguranje d.d. Podružnica Tuzla sa kojim je zaključen ugovor o osiguranju,
- 2) **Ugovarač osiguranja** – lice koje sa Osiguravačem zaključi ugovor o osiguranju u skladu sa ovim Uslovima,
- 3) **Osiguranik** – lice čija se odgovornost pokriva u skladu sa odredbama Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju („Službene novine Federacije BiH“ broj 57/20 i 103/21, u daljem tekstu Zakon) i odredbama ovih Uslova,
- 4) **Vazdušni prevoznik** – preduzeće za vazdušni prevoz (saobraćaj) sa valjanom operativnom licencom,
- 5) **Vazduhoplov** – svaka naprava koja može da se kreće ili održava u vazduhu i koja ispunjava propisane uslove za bezbjednu vazdušnu plovidbu, a za koju postoji obaveza registrovanja u skladu sa posebnim zakonima,
- 6) **Let vazduhoplova:**
  - a) **u odnosu na putnika i ručni prtljag** – vrijeme prevoza putnika vazduhoplovom, uključujući njihovo ukrcavanje i iskrcavanje,
  - b) **u odnosu na teret i predani prtljag** – vrijeme prevoza tereta i prtljaga od trenutka predaje tereta ili prtljaga avio prevozniku do trenutka njihove isporuke ovlaštenom primaocu,
  - c) **u odnosu na treća lica** – upotrebu vazduhoplova od trenutka davanja snage motorima u svrhu vožnja po površini zemlje ili stvarnog polijetanja do trenutka kada je vazduhoplov na površini zemlje, a njegovi motori su potpuno zaustavljeni, kao i kretanje vazduhoplova pomoću vozila za vuču ili guranje, odnosno pomoću sila koje su tipične za pogon ili uzgon vazduhoplova, posebno vazdušnim strujama,
- 7) **Usidrenje** – period vremena dok se hidroavion nalazi u plovnom stanju usidren ili privezan, uključivši i porinuće

- ili izvlačenje iz vode, kada vazduhoplov leti u smislu prethodnog stava ovog člana,
- 8) **Putnik** – svako lice koje se prevozi vazduhoplovom uz saglasnost vlasnika/korisnika ili operatera vazduhoplova, osim članova letičke i kabinske posade vazduhoplova koji su na dužnosti za vrijeme leta vazduhoplova,
- 9) **Treće lice** – svako lice, osim putnika ili članova letičke i kabinske posade vazduhoplova, koji su na dužnosti za vrijeme leta vazduhoplova,
- 10) **Domaći vazdušni saobraćaj** – letenje kod koga se mjesto polaska i mjesto opredijeljenja nalazi na teritoriji BiH,
- 11) **Međunarodni vazdušni saobraćaj** – letenje kod koga je mjesto polaska ili mjesto opredijeljenja nalazi na teritoriji dvije države ili na teritoriji jedne države ako je predviđeno međuslijetanje na teritoriju druge države,
- 12) **Komercijalna operacija** – operacija vazduhoplova koja se obavlja uz naknadu/najam,
- 13) **Osigurana suma** – iznos do kojeg se pokriva odgovornost osiguranika, posebno za štete na stvarima, a posebno za štete na licima i predstavlja maksimalnu obavezu Osiguravača po jednom štetnom događaju,
- 14) **Premija** – iznos koji Ugovarač osiguranja plaća Osiguravaču po osnovu ugovora o osiguranju,
- 15) **Osigurani slučaj (nesreća)** – događaj u odnosu na koji se zaključuje ugovor o osiguranju, koji mora biti budući, neizvjestan i nezavisan od isključive volje ugovarača osiguranja/putnika/trećeg lica, a koji bi mogao dovesti do ostvarenja oštetnog zahtjeva uslijed nastupanja osiguranog slučaja,
- 16) **Korisnik osiguranja** – lice kome se vrši isplata osigurane sume, odnosno naknade,
- 17) **Polisa osiguranja** – potvrda, odnosno isprava o ugovoru o osiguranju i služi kao dokaz o zaključenom ugovoru o osiguranju,
- 18) **Najviša dopuštena masa vazduhoplova pri uzlijetanju** (eng. Maximum Take Off Mass, MTOM) - najviša dopuštena masa vazduhoplova pri uzlijetanju koja odgovara odobrenoj masi specifičnoj za svaki tip vazduhoplova i koja je utvrđena u uvjerenju o plovidbenosti vazduhoplova,
- 19) **Specijalno pravo vučenja** (eng. Special Drawing Right, SDR) – obračunska jedinica koju određuje Međunarodni monetarni fond,
- 20) **Zakon** – Zakon o obaveznim osiguranjima u saobraćaju („Službene novine Federacije BiH“, broj 57/20 i 103/21).

Opšte odredbe

Član 2.

1. Osiguravač se obavezuje da korisniku osiguranja, a po osnovu odgovornosti vlasnika vazduhoplova za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima, u smislu zakonskih propisa, naknadi:
  - a) štete prouzrokovane trećim licima za vrijeme leta vazduhoplova,
  - b) štete koje pretrpi putnik za vrijeme leta vazduhoplova,
  - c) štete na stvarima zbog gubitka, odnosno oštećenja ličnih stvari putnika koje se nalaze u kabini vazduhoplova,
  - d) štete na stvarima zbog gubitka, odnosno oštećenja tereta i predatog prtljaga.

2. U smislu prethodnog stava ovog člana, Osiguravač se obavezuje da trećem licu ili putniku naknadi po njegovom odštetnom zahtjevu sve iznose za koje je ovaj obavezan u smislu propisa, i to:
  - a) za slučaj smrti,
  - b) za slučaj tjelesnih povreda,
  - c) gubitka, oštećenja, uništenja prtljaga i tereta, odnosno štete na imovini trećih osoba.
3. Obaveza Osiguravača po jednom štetnom događaju u smislu stava 1. i 2. ovog člana ne može preći iznos predviđen polisom osiguranja (osigurana suma).
4. Ugovorom o osiguranju ne pokrivaju se obaveze pod tačkama c) i d) stava 1. ovog člana ako se vazduhoplov ne koristi u komercijalne svrhe.
5. Ugovorom o osiguranju pokrivena su i štete zbog rizika rata, terorističkih aktivnosti, otmice, sabotaze, nezakonitog prisvajanja vazduhoplova i pobune.
6. Izuzetno od odredbi prethodnog stava, ugovorom o osiguranju ne pokrivaju se štete zbog rizika rata i terorizma za:
  - a) državne vazduhoplove definisane u skladu sa Čikaškom konvencijom,
  - b) vazduhoplovne modele kojima MTOM iznosi do 20 kg,
  - c) letjelice koje polijeću s nogu pilota (uključujući motorne paraglajdere i zmajeve),
  - d) vezane balone,
  - e) papirne zmajeve,
  - f) padobrane (uključujući vučene padobrane),
  - g) vazduhoplove, uključujući jedrilice, kojima MTOM iznosi do 500 kg, i mikrolake vazduhoplove koji se:
    - koriste u nekomercijalne svrhe ili
    - koriste za obuku vozača vazduhoplova lokalno, koji ne uključuje prelazak državne granice.

- 1) za vazduhoplove koje polijeću s nogu pilota 10.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u konvertibilnim markama (KM),
- 2) za slobodne balone s posadom 20.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM,
- 3) za vazduhoplove kojima MTOM iznosi:
  - do 500 kg, 750.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM,
  - od 501 kg do 1000 kg, 1.500.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM,
  - od 1001 kg do 2700 kg, 3.000.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM,
  - od 2701 kg do 6000 kg, 7.000.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM,
  - od 6001 kg do 12.000 kg, 18.000.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM,
  - od 12.001 kg do 25.000 kg, 80.000.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM,
  - od 25.001 kg do 50.000 kg, 150.000.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM,
  - od 50.001 kg do 200.000 kg, 300.000.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM,
  - od 200.001 kg do 500.000 kg, 500.000.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM,
  - iznad 500.001 kg do 700.000.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM;
- b) za pojedinog putnika 250.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM;
- c) za lične stvari putnika koje se nalaze u kabini vazduhoplova 1131,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM;
- d) za teret i predatu prtljagu po 1 kg iznosi 19,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM.

4. Izuzetno od stava 3. tačka b) ovoga člana, najniža osigurana suma po jednom štetnom događaju za vazduhoplove kojima MTOM iznosi 2700 kg ili manje, a koji se ne koristi u komercijalne svrhe, za pojedinog putnika iznosi 100.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM.
5. Izuzetno od stava 3. ovoga člana, za vazduhoplove koji se ne koriste u komercijalne svrhe, odnosno koji se koriste za obuku vozača vazduhoplova, sportsko i amatersko letenje i koji se koriste samo za let unutar vazdušnog prostora BiH najniža osigurana suma po jednom štetnom događaju ne može biti niža od:
  - a) 8000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM, za vazduhoplove kojima MTOM iznosi do 200 kg,
  - b) 25.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM, za vazduhoplove kojima MTOM iznosi od 201 kg do 500 kg,
  - c) 50.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM, za vazduhoplove kojima MTOM iznosi od 501 kg do 1000 kg,
  - d) 80.000,00 SDR - protivvrijednost izražena u KM, za vazduhoplove kojima MTOM iznosi od 1001 kg do 2700 kg.
6. Više vremenski povezanih šteta predstavljaju jedan osigurani slučaj, ukoliko nastanu iz istog razloga.
7. Izuzetno od odredbi stava 3., 4. i 5. ovog člana, ukoliko je ugovorena osigurana suma po jednom štetnom događaju viša od najniže osigurane sume po jednom štetnom događaju utvrđene Zakonom, takva ugovorena osigurana

Zaključenje ugovora o osiguranju

Član 3.

1. Ugovor o osiguranju zaključen je kada Ugovarač osiguranja i Osiguravač potpišu polis osiguranja.
2. Ugovor o osiguranju i svi dodaci ugovoru važe samo ako su zaključeni u pisanom obliku.

Obim pokrivanja

Član 4.

1. Osiguravač je u obavezi da naknadi štetu koju pretrpe treća lica i putnici u štetnom događaju koji je u neposrednoj uzročnoj vezi sa upotrebom i korištenjem vazduhoplova, i to u slučajevima predviđenim zakonskim propisima i ovim Uslovima.
2. Najniža ugovorena osigurana suma po jednom štetnom događaju utvrđena je u Zakonom predviđenom iznosu i predstavlja gornju granicu obaveze Osiguravača za sva davanja po jednom vazduhoplovu za sve štetne nastale kao posljedica jednog štetnog događaja (osiguranog slučaja).
3. Najniža osigurana suma po jednom štetnom događaju određena ugovorom o osiguranju u smislu stava 2. ovog člana iznosi:
  - a) za štete trećim licima:

suma predstavlja gornju granicu obaveze Osiguravača za sva davanja po jednom štetnom događaju.

8. Osiguranjem odgovornosti vlasnika ili korisnika vazduhoplova za štetu prouzrokovanu trećim licima nisu pokrivena štete:
- koje pretrpi vođa vazduhoplova, pilot, član posade osiguranog vazduhoplova i ostali radnici ili lica koja rade u ime osiguranika, za vrijeme obavljanja dužnosti ili bilo kakvog rada u, na i oko osiguranog vazduhoplova,
  - štete na imovini vlasnika ili korisnika vazduhoplova, odnosno imovini u njegovoj upotrebi.

Isključenja iz osiguranja

Član 5.

Pravo na naknadu štete po osnovu ovog osiguranja nema:

- lice koje je upravljalo vazduhoplovom kojim je prouzrokovana šteta;
- vlasnik, suvlasnik te svaki korisnik vazduhoplova kojim je prouzrokovana šteta, koji nije bio lice koje je upravljalo vazduhoplovom čijom upotrebom je prouzrokovana šteta, i to na naknadu štete na stvarima;
- srodnik i drugo fizičko lice, za duševne boli zbog smrti ili tjelesne povrede lica koje je upravljalo vazduhoplovom koji je prouzrokovao štetu;
- putnik koji je dobrovoljno ušao u vazduhoplov kojim je prouzrokovana šteta, a kojim je upravljao neovlašteno lice ili lice pod uticajem alkohola ili opojnih droga, ako Osiguravač dokaže da je ta okolnost putniku trebala biti poznata;
- oštećeno lice kojemu je prouzrokovana šteta zbog:
  - upotrebe vazduhoplova na sportskim priredbama, aeromitinzima, prilikom izvođenja akrobatskih, rekordnih i sličnih letova koji predstavljaju specijalne rizike,
  - posrednog ili neposrednog djelovanja nuklearne energije ili zračenja nastala za vrijeme prevoza nuklearnih ili drugih radioaktivnih materijala,
  - rata, pobune ili terorističkih aktivnosti,
  - upotrebe vazduhoplova koji je bilo mobilizovano, od trenutka preuzimanja od strane nadležnih organa do trenutka vraćanja vazduhoplova vlasniku.

Gubitak prava iz osiguranja

Član 6.

- Osiguravač, koji je oštećenom licu nadoknadio štetu, ima pravo na naknadu isplaćenog iznosa štete i stvarnih i opravdanih troškova od lica odgovornog za štetu u slučajevima ako je:
  - lice koje je upravljalo vazduhoplovom koristilo vazduhoplov u svrhu za koju nije namijenjen,
  - lice koje je upravljalo vazduhoplovom koristilo vazduhoplov, a nije steklo odgovarajuću dozvolu za upravljanje konkretnom vrstom vazduhoplova, osim ako je to kandidat koji se obučava za polaganje ispita za upravljanje vazduhoplovom, uz poštivanje svih propisa kojim se uređuje takva vrsta obuke,
  - lice upravljalo vazduhoplovom za vrijeme trajanja izrečenih mjera sigurnosti, odnosno zaštitnih mjera u upravljanju vazduhoplovom (potpuna ili djelomična

zabrana upravljanja vazduhoplovom i slično),

- lice upravljao vazduhoplovom pod uticajem alkohola iznad propisane granice, odnosno opojnih droga, u skladu sa važećim propisima,
  - lice upotrebom vazduhoplova prouzrokovao štetu namjerno,
  - lice koje upravlja vazduhoplovom pobjeglo (neopravdano napustilo) mjesto štetnog događaja,
  - lice koje upravlja vazduhoplovom počinilo prekršaj u krajnjoj nepažnji.
- Pravo Osiguravača iz stava 1. ovoga člana nema uticaj na pravo oštećenog lica na naknadu štete od Osiguravača.
  - U pogledu obima prava za naknadu iz stava 1. ovoga člana, Osiguravač koji je oštećenom licu nadoknadio štetu ima pravo na naknadu:
    - u slučajevima iz stava 1. tač. a), b), c), d) i f) ovog člana, najviše do iznosa 12 prosječnih neto plata u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima na dan isplate štete,
    - u slučaju iz stava 1. tač. e) i g) ovoga člana, u cijelosti.

Početak i prestanak osiguravajućeg pokrivanja

Član 7.

- Osiguranje počinje po isteku 24-tog sata, odnosno časa i minuta ako su isti navedeni, dana koji je u polisi osiguranja naveden kao početak osiguranja, a prestaje po isteku 24-tog sata, odnosno časa i minuta ako su isti navedeni, dana koji je u polisi osiguranja naveden kao dan isteka trajanja osiguranja, ako nije drugačije ugovoreno.
- Osiguranje prema ovim Uslovima, zaključuje se na period od jedne godine, ukoliko se drugačije ne ugovori.

Obaveza osiguranika

Član 8.

- Osiguranik je dužan:
  - da prilikom zaključenja ugovora o osiguranju prijavi sve okolnosti koje mogu uticati na ocjenu rizika, a koje su mu poznate ili mu nisu mogle ostati nepoznate,
  - da za vrijeme trajanja osiguranja ne preduzima, bez saglasnosti Osiguravača, nikakve radnje kojima se povećava rizik i da takve radnje ne dozvoli trećim licima,
  - da za osigurani vazduhoplov vodi sve zakonskim i drugim propisima predviđene isprave i knjige, i da ih na zahtjev Osiguravača dostavi na uvid,
  - da se prema osiguranikovom vazduhoplovu odnosi sa pažnjom dobrog privrednika i preduzima sve potrebne mjere u cilju obezbjeđenja njegove sigurnosti,
  - da preduzme, po mogućnosti u saglasnosti sa Osiguravačem sve razumne mjere u cilju izbjegavanja, odnosno smanjenja šteta,
  - da o nastalom gubitku ili šteti odmah obavijesti Osiguravača i preduzme mjere u cilju obezbjeđenja oštećenog vazduhoplova, njegove opreme i pribora,
  - da dostavi Osiguravaču na uvid svu dokumentaciju i podatke o mjestu nesreće i njenim okolnostima,
  - da odmah obavijesti Osiguravača ukoliko se protiv njega ili lica za koje odgovara vodi kazneni postupak

- ili spor ili ako je protiv njega podnijeta optužnica, te o tome dostavi svu dokumentaciju,
- 9) da, na njegov zahtjev, vođenje eventualnog pravnog spora prepusti Osiguravaču.
2. Osiguranik nema pravo da bez saglasnosti Osiguravača prizna je svoju odgovornost za nastalu štetu ili da zaključi poravnanje. Ako prizna svoju odgovornost za nastalu štetu bez saglasnosti Osiguravača ili zaključi poravnanje, takvo priznanje odnosno poravnanje, ne obavezuje Osiguravača, osim u slučaju kada se naknadno utvrdi da je osiguranik stvarno odgovoran za nastalu štetu, odnosno da je iznos poravnjanja osnovan.

Obaveza Osiguravača

Član 9.

1. Osiguravač je dužan riješiti odštetne zahtjeve u zakonskim rokovima, odnosno utvrditi pravni osnov i visinu odštetnog zahtjeva u roku od trideset (30) dana od dana kompletiranja zahtjeva, uz dostavljanje obrazložene ponude, te isplatiti utvrđenu naknadu ili iznos neospornog iznosa naknade odštete kao avans u daljem roku od četrnaest (14) dana.
2. Ako se nisu stekli uslovi za davanje obrazložene ponude iz stava 1. ovog člana, Osiguravač je dužan u roku od šezdeset (60) dana od dana podnošenja odštetnog zahtjeva, oštećenom licu uputiti osnovani odgovor ako su odgovornost za naknadu štete ili visina odštete sporne.
3. Osiguravač je dužan voditi brigu o zaštiti osiguranika od neosnovanih ili od pretjeranih odštetnih zahtjeva.
4. Osiguravač je ovlašten da u osiguranikovo ime daje sve izjave koje su prema njegovom mišljenju potrebne zbog naknade štete ili zbog zaštite od neosnovanih ili od pretjeranih zahtjeva.

Prijava osiguranog slučaja

Član 10.

1. Podnositelj odštetnog zahtjeva podnosi odštetni zahtjev Osiguravaču u pisanoj formi, a po osnovu osiguranog slučaja.
2. Podnositelj odštetnog zahtjeva je dužan pružiti sva potrebna obavještenja o štetnom događaju, kao i dostaviti odgovarajuće dokaze o nastanku osiguranog slučaja, te vrsti i visini štete.
3. Dokazivanje okolnosti nastanka osiguranog slučaja i prava iz ugovora o osiguranju padaju na teret podnosioca odštetnog zahtjeva. Osiguravač će istog, bez odgode, pismeno obavijestiti o svim dokumentima i dokazima koje je obavezan podnijeti, u cilju rješavanja odštetnog zahtjeva.
4. Osiguravač ima pravo od podnosioca odštetnog zahtjeva ili bilo kog drugog pravnog ili fizičkog lica tražiti naknadna objašnjenja i dokumente radi utvrđivanja okolnosti nastanka štetnog događaja, utvrđivanja pravnog osnova i visine odštete, odnosno radi isplate, ali ne i dokaze koji nemaju uticaja na postupak rješavanja odštetnog zahtjeva ili koje oštećeno lice nije u mogućnosti pribaviti zbog zakonskih ograničenja.

Način i rokovi obračuna i plaćanja premije

Član 11.

Premija se plaća odjednom i to unaprijed za cijelo ugovoreno trajanje osiguranja.

Raskidanje ugovora i vraćanje premije

Član 12.

1. U slučaju odjave vazduhoplova zbog uništenja, rashodovanja, stavljanja izvan prometa (mirovanje), odnosno krađe vazduhoplova, o čemu osiguranik pismenim putem obavještava Osiguravača i prilaže odgovarajući dokaz da je vazduhoplov objavljen kod nadležnog organa, Osiguravač i osiguranik mogu raskinuti ugovor. U slučaju raskida ugovora Osiguravač je u obavezi, na zahtjev ugovarača osiguranja, vratiti neiskorišteni dio premije od dana podnošenja zahtjeva za prekid, pod uslovom da se nije dogodio osigurani slučaj.
2. Prilikom obračuna neiskorištenog dijela premije iz stava 1. ovog člana, primjenjuje se premijski sistem koji je važio na dan ugovaranja osiguranja, a neiskorišteni dio ugovorene bruto premije utvrđuje se metodom „pro rata temporis“. Prilikom obračuna neiskorištenog dijela premije primjenjuje se Tarifa koja je vrijedila na dan ugovaranja osiguranja.

Promjena vlasnika osiguranog vazduhoplova

Član 13.

1. Promjenom nosioca prava vlasništva na osiguranom vazduhoplovu, novi vlasnik vazduhoplova dužan je zaključiti ugovor o osiguranju svoje odgovornosti za upotrebu vazduhoplova na kojem je stekao vlasništvo.
2. Osiguranik koji otuđi svoj vazduhoplov dužan je o tome obavijestiti osiguravača kod kojeg je osigurana njegova odgovornost za upotrebu vazduhoplova koji je otuđen u roku od 30 dana od dana otuđenja vazduhoplova i postupiti u skladu sa članom 9. stav 6. Zakona.
3. Ugovor o osiguranju zaključen s prethodnim vlasnikom prestaje da važi u trenutku kada je novi vlasnik vazduhoplova zaključio ugovor o osiguranju na svoje ime.
4. Prestankom važenja ugovora iz stava 3. ovoga člana, osiguranik, prethodni vlasnik vazduhoplova, ima pravo na povrat dijela premije za neiskorišteni period pokrića, pod uslovom da je postupio u skladu sa obavezom iz stava 2. ovoga člana i u slučaju da nije bilo štete u periodu osiguranja po navedenoj polisi.
5. Izuzetno od stava 3. ovoga člana, ugovor o osiguranju zaključen s prethodnim vlasnikom ostaje na snazi do isteka trajanja osiguranja, ukoliko novi vlasnik, u tom roku, nije zaključio ugovor o osiguranju na svoje ime, u tom slučaju se po samom zakonu smatra da su prava i obaveze, kao i odgovornost za upotrebu vazduhoplova, preneseni na novog vlasnika danom zaključenja ugovora o prenosu vlasništva na vazduhoplovu.
6. Na zahtjev ugovarača osiguranja Osiguravač je obavezan vratiti neiskorišteni dio premije u skladu sa članom 12. stav 2. ovih Uslova.
7. Kada se vlasnik promijeni na osnovu nasljeđivanja ili na osnovu ugovora o poklonu, ugovor o osiguranju ostaje na snazi.

Vansudsko rješavanje sporova i postupanje po prigovoru

Član 14.

1. Sve eventualne sporove sa Osiguravačem koji proizlaze ili su u vezi s predmetnim ugovorom o osiguranju Osiguravač će nastojati prvenstveno riješiti sa ugovaračem osiguranja, osiguranikom ili trećim licem sporazumno u mirnom postupku u okviru postupka vansudskog rješavanja sporova.
2. Ako je ugovarač osiguranja, osiguranik ili treće lice nezadovoljan postupanjem Osiguravača ili njegovom odlukom, isti imaju pravo podnošenja pritužbe kao izjave nezadovoljstva upućene Osiguravaču, a koja se odnosi na pružanje usluga osiguranja, odnosno izvršenja obaveza iz ugovora o osiguranju.
3. Podnosilac pritužbu može podnijeti bez obzira na to gdje živi i podnošenje pritužbe je besplatno.
4. Pritužba se može usmeno izjaviti na zapisnik kod Osiguravača ili podnijeti putem pošte, telefaksa ili elektronske pošte, u roku od petnaest (15) dana od dana kada je podnosilac pritužbe primio odluku na koju podnosi pritužbu, odnosno od dana kada je podnosilac saznao za razlog pritužbe.
5. Rok za pisani odgovor Osiguravača na pritužbu je petnaest (15) dana od dana primitka pritužbe, a izuzetno, kada se odgovor ne može dati unutar roka, Osiguravač će obavijestiti podnosioca pritužbe o razlozima kašnjenja i naznačiti kada će postupak po pritužbi Osiguravača vjerovatno biti dovršen i kada će biti odgovoreno na pritužbu. Odgovor na pritužbu Osiguravač će detaljno obrazložiti i potpisati.
6. Ako osiguranik, ugovarač osiguranja ili treće lice (kao potrošači) za vrijeme trajanja ugovora o osiguranju nisu zadovoljni odlukama Osiguravača ili ako neko pregovaranje sa Osiguravačem nije dovelo do željenog rezultata, isti se mogu obratiti ombudsmanu u osiguranju.

Nadležnost u slučaju spora

Član 15.

Za eventualne sporove iz ovog osiguranja, nadležan je stvarno nadležni sud prema sjedištu Osiguravača.

Pravo na regres

Član 16.

1. Isplatom naknade na Osiguravača, u granicama isplaćene naknade, prelaze sva prava koja osiguranik ima prema trećim licima odgovornim za nastalu štetu.
2. Osiguranik je dužan da obezbijedi pravo na naknadu štete od lica odgovornog za štetu i da ga na zahtjev Osiguravača prenese na njega, kao i da pruži Osiguravaču pomoć u ostvarenju tog prava.
3. Ukoliko je prelaz prava na Osiguravača djelimično ili u cjelosti onemogućen krivicom osiguranika, Osiguravač se u odgovarajućoj mjeri oslobađa svojih obaveza prema osiguraniku.

Teritorijalno važenje osiguranja

Član 17.

Osiguranje o ovim Uslovima obuhvata letove koji se obavljaju pod normalnim uslovima i okolnostima u vazдушnom prostoru Evrope, ukoliko se drugačije ne ugovori.

Izmjena uslova osiguranja i tarife

Član 18.

1. Kod ugovora o osiguranju zaključenih na više od godine dana, ako u toku trajanja ugovora ovi Uslovi osiguranja ili tarifa za ovu vrstu osiguranja budu izmijenjeni, Osiguravač je dužan da ugovarača osiguranja u pisanom obliku upozna sa nastalim izmjenama i da ga pozove da se u roku od trideset (30) dana izjasni da li prihvata izmjene.
2. Ako ugovarač osiguranja u roku od trideset (30) dana od dana obavještenja ne otkáže ugovor o osiguranju, novi Uslovi osiguranja, odnosno tarifa primjenjuju se početkom naredne godine osiguranja.
3. Ako ugovarač osiguranja otkáže ugovor o osiguranju, ugovor prestaje da važi istekom godine osiguranja u kojoj je osiguravač primio otkaz osiguranja.
4. Kod ugovora o osiguranju zaključenih na rok od jedne godine ili kraće, primjenjuju se uslovi osiguranja, odnosno tarifa koji su bili u važnosti u momentu zaključenja ugovora o osiguranju.

Završne odredbe

Član 19.

1. Kod vazduhoplova koji se reosiguravaju, u slučaju kolizije odredbi uslova koje je predvidio reosiguravač sa odredbama ovih Uslova, primjenice se odredbe reosiguravača.
2. Na pitanja odgovornosti vlasnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu koju prouzrokuje trećim licima i putnicima koja nisu uređena ovim Uslovima, primjenjuju se odredbe iz Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju („Službene novine Federacije BiH“ broj 57/20, odredbe propisa kojima se uređuje vazduhoplovstvo u BiH, kao i odredbe ostalih pozitivnih zakonskih propisa.
3. Ovi Opšti uslovi za osiguranje vlasnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima stupaju na snagu i primjenjuju se danom dobijanja prethodne saglasnosti Agencije za nadzor osiguranja Federacije BiH, te primjenjuju se na ugovore o osiguranju koji su zaključeni na teritoriji Federaciji Bosne i Hercegovine.
4. Stupanjem na snagu ovih Uslova prestaju da važe Uslovi za obavezno osiguranje vlasnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima broj 05-62/20 UO od 25.12.2020. godine za koje je doneseno Privremeno Rješenje Agencije za nadzor osiguranja Federacije BiH broj: 01-06.2-059-3099/20 od 18.12.2020. godine.

U Brčkom, 07.11.2022. godine

UPRAVNI ODBOR
Predsjednik
Miladin Milošević